

А. В. Шугасєв
м. Житомир

ТАКТИКА МАНІПУЛЮВАННЯ У МЕДІА-ДИСКУРСІ

Тактика маніпулювання передбачає відбір лінгвістичних засобів, які несуть маніпулятивне навантаження і слугують носіями необхідних значень відповідно до поставленої адресантом мети. Маніпулятивний вплив має прихований характер для читача новин та загалом демонструє відсутність намірів прямої маніпуляції реципієнтом.

Маніпуляцію розглядають як психолінгвістичний феномен, який призводить до мимовільного формування в іншій людині інтенцій, що не співпадають з її поточними бажаннями.

Маніпулятивний вплив проходить наступні етапи: 1) підготовчий;

2) атракційний; 3) перлокутивний. На підготовчому етапі відбувається збір та уніфікація інформації, вибір способів впливу на цільову аудиторію. Атракційний етап передбачає змалювання інформації за допомогою тактики маніпулювання. Перлокутивна фаза характеризується маніпулятивним впливом на адресата. Таким чином, здійснюється спонукання адресата до виконання певних дій чи формування реакцій, викликаних цілеспрямованим впливом адресанта.

На сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки виділяють п'ять основних засобів маніпуляції: фонетичний рівень (алітерація, асонанс, стилістичні варіанти фонем), морфологічний рівень (категорія способу, роду, числа частин мови), лексичний рівень (використання емоційно-експресивної лексики, стилістично забарвлених слів), синтаксичний рівень (неповні та еліптичні речення, інверсія, складні синтаксичні конструкції), семасіологічний рівень (тропи і фігури мови). Маніпуляція є складовою частиною будь-якого суспільства і зумовлює використання не лише вербальних засобів у досягненні цілі. Провідну роль у цьому процесі відіграють об'єкти і суб'єкти маніпуляції.

Людина – це соціальна істота. Тому, вона постійно взаємодіє зі своїм оточенням і перебуває під його впливом.

Під час реалізації тактики маніпулювання у медіа-дискурсі, спостерігається апеляція до емоцій, соціальних установок і світоглядних уявлень читачів, які піддаються змінам відповідно до цільових установок адресанта. У зв'язку з цим, слід виділити чотири типи викривлення інформації, що застосовуються у новинних статтях: драматизацію, нормалізацію, персоналізацію і фрагментацію. Драматизація надзвичайно емоційно висвітлює подію. Нормалізація надає новині менш серйозного забарвлення. У центрі уваги персоналізації знаходиться певна особистість, а не проблема, яка потребує вирішення. Фрагментація дозволяє частково оцінити події, а не всю цілісну картину. Вищезазначені типи викривлення подій притаманні тактиці маніпулювання у мас-медійному дискурсі. Існують й інші види трансформації інформації:

*СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЛІНГВІСТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ*

- приховування істинних фактів або їх часткове змалювання;
- дозування новин;
- часовий аспект подачі інформації;
- перевантаження адресата.

Отже, тактика маніпулювання є однією з ключових інструментів досягнення інтенційної цілі адресанта і характеризується специфічними механізмами, які знаходять своє втілення в англomовному медіа-дискурсі.